

NR. 8. RECHTSGELDIGHEID OPZEGGING TOELATINGSOVEREENKOMST ALS GEVOLG VAN SLUITING VAN ZIEKENHUIS; VORDERING TOT VERGOEDING VAN DAARUIT VOORTVLOEIENDE SCHADE

In de gegeven omstandigheden had gedaagde geen andere keuze dan tot sluiting van het ziekenhuis over te gaan; materieel is er sprake van sluiting van overheidswege.

Gedaagde kan niet verweten worden dat zij onvoldoende gebruik heeft gemaakt van beroepsmogelijkheden en/of dat pogingen om het ziekenhuis nieuw leven in te blazen op niets zijn uitgelopen.

Gedaagde handelt niet in strijd met de met eisers gesloten toelatingsovereenkomsten door de daarin opgenomen opzeggingstermijn van zes maanden niet in acht te nemen, nu in het onderhavige geval sprake is van een 'dringende reden', als bedoeld in die overeenkomsten, in welk geval de verplichting om genoemde opzeggingstermijn in acht te nemen niet geldt.

De conclusie luidt dat gedaagde niet toerekenbaar tekort is geschoten in het nakomen van haar verplichtingen tegenover eisers. De vorderingen worden afgewezen.

Scheidsgerecht voor het Nederlandse Ziekenhuiswezen

(mr. C.J. van Zeben, voorzitter, dr. J. Felderhof, dr. A.M. van der Heyden, mr. N.A. Neyzen en mr. J.B.M. Roes, leden, met bijstand van mr. L.J.C.M. Horbach, griffier)

22 mei 1995

Bindend advies in de zaak van :

eisers, verder te noemen X,
gemachtigden: mr. Th.F.M. Pothof en mr. A.K. Andela,

tegen:

de Gemeente Y,
gevestigd te Y,
exploitante van het ziekenhuis Y,
gedaagde,
gemachtigde: mr. H.P. Utermark.

1. De procesgang

1.1. Eisers hebben bij memorie van eis gevorderd dat het Scheidsgerecht bij wege van bindend advies:

primair:

zal verklaren voor recht dat gedaagde wanprestatie pleegt c.q. toerekenbaar tekort komt c.q. onrechtmatig jegens eisers heeft gehandeld door de met eisers gesloten toelatingsovereenkomsten op te zeggen tegen 1 november 1994 c.q. de klinische faciliteit van het ziekenhuis per 1 november 1994 te sluiten ook ten aanzien van de polikliniek en een terughoudend beleid te voeren (bijvoorbeeld geen nieuwe patiënten meer aannemen), en gedaagde te veroordelen om aan eisers te vergoeden de door hen geleden en nog te lijden inkomens- en vermogensschade, nader op te maken bij staat per individuele specialist.

subsidiar:

voor zover het Scheidsgerecht van mening is dat gedaagde tot opzegging van de toelatingsovereenkomsten kon overgaan, zal verklaren voor recht dat gedaagde wanprestatie pleegt c.q. toerekenbaar tekort komt c.q. onrechtmatig jegens eisers handelt door bij deze opzegging niet de contractueel overeengekomen opzegtermijn van zes maanden in acht te nemen onder gelijktijdige veroordeling van gedaagde om de hieruit voor eisers geleden en nog te lijden schade te vergoeden, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de schade-elementen zoals hiervoor vermeld, nader op te maken bij staat per individuele specialist, alsmede gedaagde te veroordelen om aan die eisers te voldoen een

vergoeding bestaande uit het niet afgeschreven gedeelte van de door deze eisers betaalde goodwill voor zover deze goodwill betaald is vijf jaar gelegen voor de sluitingsdatum, nader op te maken bij staat per individuele specialist en gedaagde daarbij tevens te veroordelen om aan die specialisten die minder dan vijf jaar geleden zich hebben gevestigd in het ziekenhuis een vergoeding te doen toekomen naar redelijkheid en billijkheid in verband met de voor hen zeer magere wachtgeldregeling krachtens de Saneringsregeling, eveneens nader op te maken bij staat per individuele specialist, alsmede gedaagde te veroordelen tot het vergoeden aan eisers van de door hen geleden en nog te lijden inkomens- en vermogensschade verband houdend met het onvoldoende inzetten c.q. inspanssen door gedaagde om het ziekenhuis langer open te houden dan 1 november 1994, eveneens nader op te maken bij staat per individuele specialist.

Alsmede gedaagde te veroordelen zowel primair als subsidiair om aan eisers te voldoen de kosten van dit geding, waaronder begrepen de advocatenkosten en extra accountantskosten.

1.2. Gedaagde heeft bij Memorie van Antwoord verzocht bij vonnis dan wel bij bindend advies eiser sub 2 in zijn vorderingen niet ontvankelijk te verklaren, althans hem die te ontzeggen en aan de overige eisers hun vorderingen te ontzeggen, met veroordeling van alle eisers in de kosten van dit geding, waaronder een vergoeding voor kosten van rechtsbijstand aan de zijde van gedaagde.

1.3. Op 25 april 1995 heeft de mondelinge behandeling van de vorderingen plaatsgevonden. Daarbij waren een groot aantal van de eisers aanwezig, vergezeld van hun gemachtigde mr. Th.F.M.Pothof. Namens gedaagde waren aanwezig de heren A en B, respectievelijk voorzitter en lid van het bestuur, C, algemeen directeur (ad interim), en de gemachtigde mr. H.P. Utermark. Beide partijen hebben hun standpunten aan de hand van pleitnota's toegelicht en producties in het geding gebracht.

2. Samenvatting van het geschil

2.1. Het voortbestaan van het ziekenhuis is reeds vele jaren onzeker. Vanaf begin 1992 hebben zich – kort samengevat – de volgende ontwikkelingen voorgedaan.

Op 17 maart 1992 heeft de staatssecretaris van WVC de erkenning van het ziekenhuis voor onbepaalde tijd ingetrokken en daarvoor in de plaats een erkenning met voorschriften verleend tot 1 juli 1992. Op 30 juni 1992 is de erkenning verlengd tot 1 oktober 1992, op 29 september 1992 tot 1 december 1992 en op 23 december 1992 tot 31 december 1993. Daaraan was steeds het voorschrift verbonden dat samenwerking met één of beide regionale ziekenhuizen diende plaats te vinden.

De staatssecretaris heeft op 22 december 1993 de erkenning nogmaals verlengd tot en met 30 juni 1994. In een brief van dezelfde datum aan het bestuur van het ziekenhuis wees de staatssecretaris op het feit dat inmiddels een provinciaal ziekenhuisplan was opgesteld en dat, na ontvangst van het advies van het College voor Ziekenhuisvoorzieningen, besluitvorming zou plaatsvinden. Voorts gaf de Staatssecretaris te kennen dat het ziekenhuis kwalitatief en bestuurlijk niet zelfstandig zou kunnen blijven voortbestaan. Wel achtte de staatssecretaris de aanwezigheid van een medisch specialistische gezondheidsvoorziening in Y gewenst, maar deze diende inhoudelijk en bestuurlijk onder de directe verantwoordelijkheid van de regionale ziekenhuizen te functioneren. Het ziekenhuis zou moeten worden omgevormd en een dependance worden van de regionale ziekenhuizen.

De minister van WVC stelde op 4 juli 1994 het bovengenoemde provinciale plan vast. In afwijking van dat plan werd bepaald dat de volledige verantwoordelijkheid voor het ziekenhuis werd overgedragen aan het bestuur en de directies van de beide regionale ziekenhuizen en dat daartoe voor 1 november 1994 een afzonderlijke rechtspersoon diende te worden opgericht. De erkenning zou dan vanaf 1 november aan deze rechtspersoon worden overgedragen.

'Indien' – aldus het besluit – 'door een of meer van de betrokken partijen uit de regio niet of niet tijdig aan het hierboven omschrevene wordt voldaan zodat niet vóór 1 november a.s. de nieuwe rechtspersoon is opgericht, wordt het ziekenhuis te Y wegens het ontbreken van bestendige toekomstmogelijkheden gesloten.'

Op 14 juli 1994 besloot de minister, gelet op het bovenstaande, de erkenning te verlengen tot 1 november 1994.

Hij verbond daaraan de voorschriften dat:

- a. voor 1 november 1994 een afzonderlijke rechtspersoon diende te worden opgericht;
- b. het bestuur van die rechtspersoon ten spoedigste een zorgprotocol zou ontwerpen;
- c. uiterlijk 1 juli 1995 in het nieuwe ziekenhuis te Y op basis van dit protocol zou worden gewerkt; en

d. bijzondere aandacht zou worden gegeven aan een adequate bezetting van de medische staf in het ziekenhuis te Y.

In een brief van dezelfde datum wees de minister er wederom op dat bij het niet of niet tijdig voldoen aan de voorschriften, het ziekenhuis zou worden gesloten. Voorts gaf de minister het bestuur van het ziekenhuis in overweging 'op zo kort mogelijke termijn gebruik te maken van de mogelijkheid van vrijwillige sluiting op grond van artikel 6, lid 1 sub d (NB: kennelijk is bedoeld: artikel 18b lid 1 sub d) van de Wet Ziekenhuisvoorzieningen. Aldus kan op een eenvoudige wijze een mogelijkheid voor een beroep op de Commissie sanering ziekenhuisvoorzieningen worden verkregen.'

In haar vergadering van 24 augustus 1994 nam de Beheerscommissie van het ziekenhuis, onder verwijzing naar de brieven van 4 en 14 juli 1994 van de minister van WVC, het besluit de opzegging van de toelatingsovereenkomsten van de specialisten voor te bereiden omdat het ziekenhuis per 1 november 1994 zijn erkenning zou verliezen en daarmee de wettelijke basis voor de exploitatie van een ziekenhuisvoorziening.

Bij brief van 25 augustus heeft gedaagde eisers over de ontwikkelingen geïnformeerd en hen in kennis gesteld van het voornemen om tot opzegging van de toelatingsovereenkomsten over te gaan. Bij die brief waren o.a. de hierboven genoemde brieven van 4 en 14 juli 1994 gevoegd en een concept-zorgprotocol.

Op 8 september 1994 hebben bestuur en directie aan alle medewerkers een algemene mededeling doen uitgaan over de 'toekomst van ons huis' en een uitnodiging voor een bijeenkomst op 9 september 1994. In die mededeling wordt de verwachting uitgesproken dat de nieuwe Stichting Ziekenhuisvoorzieningen D op 1 november 1994 de erkenning en dus de vergunning zal hebben.

Bij brief van 16 september 1994 heeft gedaagde de toelatingsovereenkomsten van de specialisten opgezegd. Tegen de opzegging hebben alle eisers, behoudens eiser genoemd onder 2, conform het in de toelatingsovereenkomst bepaalde binnen een maand na de verzending beroep bij het Scheidsgerecht aangetekend.

Op 29 september 1994 heeft de gemeenteraad van Y, onder verwijzing naar de brief en beschikking van de minister van WVC van 14 juli 1994 besloten het ziekenhuis vrijwillig te sluiten.

De gemeenteraad besloot op 17 oktober 1994 voor een periode van 5 jaar tot 1/3 van het exploitatietekort van de Stichting Ziekenhuisvoorzieningen D tot maximaal één miljoen gulden per jaar garant te willen staan.

Gedeputeerde Staten van Z hebben vervolgens op 21 oktober 1994 de betrokken ziekenhuizen, het Ministerie van WVC, de inspectie en de verzekeraars voor een vergadering bijeen geroepen. Uit een brief van de provincie van 26 oktober 1994 blijkt dat de directeur Ziekenhuiszorg en topzorg van het ministerie bij gelegenheid van die bijeenkomst het volgende constateerde:

1. de statuten van de stichting in oprichting voor de ziekenhuisvoorziening in Y geven geen duidelijkheid over de gestelde voorwaarde van het ministerie om de beide regionale ziekenhuizen te zijner tijd onder deze stichting te brengen;
2. het zorgprotocol bevat geen aanwijzingen hoe de nieuwe stichting de voorwaarde van het ministerie inzake de afstemming tussen de medische staf in Y en de medische staven in Y gestalte geeft.
3. nieuwbouw op de lokatie Y met 80 tot 100 bedden betekent dat ongeveer een gelijk aantal bedden in V gereduceerd moet worden gelet op de komende verlaagde beddennorm;
4. op basis van de functiegerichte budgetteringssystematiek moet voor de ziekenhuisvoorziening op de lokatie Y een gezonde exploitatie mogelijk zijn.

De brief gaat dan als volgt verder:

'Gezien deze constatering vraagt hij (de directeur) duidelijkheid aan alle betrokkenen over het perspectief zowel ten aanzien van de bestuurlijke als over de medische inhoudelijke integratie.

Na een schorsing geven alle partijen ieder vanuit hun eigen argumentatie aan dat het niet meer in de rede ligt ernaar te streven vanuit de stichting in oprichting een verzoek te richten aan het ministerie om de erkenning van het ziekenhuis per 1 november 1994 over te dragen aan de nieuwe stichting. Het scheppen van extra tijd door de erkenning van het ziekenhuis Y opnieuw met enige tijd te verlengen wijzen alle partijen af, omdat de tijdsfactor niet tot andere conclusies zal leiden dan thans uitgesproken. Uiteindelijk concluderen alle partijen dat sluiting van het ziekenhuis onvermijdelijk is geworden.'

Gedaagde heeft op 21 oktober 1994 openbaar mededeling gedaan van het feit dat algehele sluiting van het ziekenhuis per 1 november 1994 onvermijdelijk leek te zijn geworden.

Op 27 oktober 1994 heeft gedaagde de minister van – thans – VWS verzocht de erkenning met ingang van 1 november 1994 te verlengen tot 31 januari 1995. Bij Beschikking van 31 oktober 1994 is die erkenning verleend. In een brief aan gedaagde van dezelfde datum deelde de minister o.a. het volgende mee:

'Ter onderbouwing van uw verzoek geeft u aan dat de poliklinische patiëntenstroom niet op een ordelijke wijze kan worden afgebouwd op 1 november 1994, maar dat dit wel op 31 januari 1995 gerealiseerd kan zijn.

Het gevolg van de annulering van reeds geplande polikliniekbezoeken is dat patiënten onacceptabele schade zouden lijden. Bovendien zijn de leden van de medische staf niet bereid deze polikliniekafspraken na te komen indien daarvoor geen financiële vergoeding tegenover zou staan.

In het licht van het bovenstaande en overwegende dat met ingang van 21 oktober 1994 een opnamestop voor acute patiënten van kracht is, dat alle klinische patiënten uiterlijk 31 oktober 1994 het ziekenhuis verlaten, dat geen nieuwe poliklinische patiënten meer worden ingeschreven, heb ik besloten de erkenning van het ziekenhuis Y te verlengen tot en met 31 januari 1995, zodat de poliklinische activiteiten op een verantwoorde wijze kunnen worden afgebouwd.'

2.2. Eisers hebben aan hun vorderingen – zakelijk weergegeven – het volgende ten grondslag gelegd.

De minister heeft een erkenning afgegeven tot 31 januari 1995. Derhalve bestond voor gedaagde geen noodzaak de bij Besluit van 6 oktober 1994 aangekondigde klinische sluiting per 1 november 1994 te handhaven. De sluiting berust op een in vrijheid genomen besluit. Door desalniettemin de sluiting en de opzegging van de toelatingsovereenkomsten per 1 november te handhaven, is er sprake van een verbreking van de overeenkomst door gedaagde c.q. pleegt gedaagde wanprestatie c.q. schiet gedaagde toerekenbaar tekort.

Gedaagde had, gelet op de belangen van eisers, alles in het werk moeten stellen om een sluiting op welk moment dan ook te voorkomen. Gedaagde handelde onzorgvuldig door geen beroep in te stellen tegen het tot vijf maal toe verlenen van een tijdelijke erkenning. Nu in het ziekenhuisplan een termijn wordt genoemd van 1 juli 1995 zou zelfs een tijdelijke erkenning tot 1 juli 1995 voor de hand hebben gelegen, mits gedaagde daar maar moeite voor had gedaan c.q. tijdig in beroep was gegaan tegen de tijdelijke erkenning.

Gedaagde heeft zonder slag of stoot geaccepteerd dat de regionale ziekenhuizen de zeer vergaande onderhandelingen om te komen tot een nieuwe samenwerking hebben afgebroken.

Er bestond reeds een zorgprotocol, er waren statuten van de op te richten stichting waarin de directies van de regionale ziekenhuizen vertegenwoordigd waren. De ziektekostenverzekeraars zagen ook nog op 21 oktober 1994 mogelijkheid om de samenwerking tot stand te brengen. Tot 21 oktober hebben eisers in de veronderstelling geleefd dat sluiting gepaard zou gaan met een gelijktijdige overname van de activiteiten door de nieuwe stichting. Voor eiser sub 2 was dit reden om niet tegen de opzegging te ageren. Gedaagde heeft zelfs niet overwogen om het besluit van 6 oktober in te trekken en een sluiting door de overheid af te wachten.

Ook heeft gedaagde na 21 oktober niet de vereiste procedures in acht genomen. Noch de medische staf, noch de ondernemingsraad is gehoord in het kader van een sluiting zonder de constructie van de D.

Indien gedaagde tot opzegging van de toelatingsovereenkomsten mocht overgaan, dan had zij de contractuele opzegtermijn van zes maanden in acht moeten nemen.

2.3. Gedaagde heeft in de eerste plaats betoogd dat eiser sub 2 in zijn beroep niet-ontvankelijk moet worden verklaard. Hij heeft niet binnen een maand na verzending van de opzeggingsbrief beroep bij het Scheidsgerecht ingesteld.

Inhoudelijk heeft gedaagde – zakelijk weergegeven – het volgende verweer gevoerd.

Het voortbestaan van het ziekenhuis heeft al vele jaren – zoals ook de specialisten erkennen – ter discussie gestaan.

Van vitaal belang is dat de minister van WVC in juli 1994 in het kader van de vaststelling van het ziekenhuisplan bepaalde dat de volledige verantwoordelijkheid van het ziekenhuis diende te worden overgedragen aan een door de regionale ziekenhuizen op te richten stichting, alsmede dat indien dit niet vóór 1 november 1994 zou zijn gerealiseerd het ziekenhuis van gedaagde wegens het ontbreken van toekomstmogelijkheden zou worden gesloten. Daarop aansluitend verlengde de minister de erkenning van het ziekenhuis tot en met 31 oktober 1994, zulks onder voorwaarde dat vóór 1 november 1994 een afzonderlijke rechtspersoon diende te worden opgericht zodat per die datum de erkenning aan die rechtspersoon kon worden overgedragen. Los van een besluit tot sluiting nam de erkenning per 1 november 1994 een einde, hetgeen tevens beëindiging van de financiering betekende.

Het is niet of nauwelijks relevant dat gedaagde op 29 september 1994 besloot het ziekenhuis vrijwillig te sluiten. Een besluit van een ziekenhuis dat niet langer over de wettelijk vereiste erkenning beschikt voegt weinig toe aan de feitelijk bestaande situatie. De sluiting was nodig voor de overdracht aan de nieuw te vormen stichting. Gedaagde nam het besluit op aansporing van het Ministerie van WVC om aldus op eenvoudige wijze een mogelijkheid te verkrijgen om een beroep te kunnen doen op de Commissie sanering ziekenhuisvoorzieningen. Het besluit had ook overigens geen negatieve consequenties gelet op het feit dat de erkenning in ieder geval per 31 oktober 1994 zou eindigen.

Aan gedaagde kan niet worden verweten dat er later toch kinken in de kabel zijn gekomen die tot gevolg hebben gehad dat de overdracht van de erkenning aan de D uiteindelijk geen doorgang heeft gevonden. Integendeel, gedaagde is als enige van de betrokkenen bereid geweest gedurende vijf jaar garant te staan voor exploitatieverliezen. Het Ministerie

van VWS heeft, na het eerdere besluit om de erkenning slechts te verlengen tot 31 oktober 1994, in een zeer laat stadium een aantal problemen op tafel gelegd en de regionale ziekenhuizen bleken onder geen voorwaarde bereid de consequenties van deze problemen en met name een eventuele beddenreductie te V onder ogen te zien.

Van een sluitingsbesluit dat zou zijn te wijten aan de schuld van gedaagde c.q. dat de gang van zaken voor haar risico zou komen, is geen sprake. Zij kan zich op overmacht beroepen.

De stelling van eisers dat een tijdelijke erkenning tot 1 juli 1995 voor de hand zou hebben gelegen, is in strijd met alle feiten waaronder de Beschikkingen van 22 december 1993 en 4 juli 1994 tot vaststelling van het ziekenhuisplan met de daarbij vastgestelde afwijking.

Dat gedaagde had behoren te ageren tegen de tijdelijke erkenning tot 1 november 1994 is onjuist. Die tijdelijke erkenning is gegeven bij Besluit van 14 juli 1994. Na het Besluit van 4 juli 1994 – waarmee het voortbestaan van een ziekenhuis te Y was voorzien, waarop tevoren nauwelijks was gerekend – was er geen reden om tegen het Besluit van 14 juli beroep in te stellen omdat door niemand een basis werd gezien voor een voortzetting van het ziekenhuis op eigen kracht.

Van gedaagde kon, gelet op alle omstandigheden, niet worden gevergd dat een opzegtermijn van zes maanden in acht werd genomen. De besluitgeving van de overheid bood die ruimte niet.

Wat de gevorderde goodwill betreft, is sprake van ondernemersrisico.

Gedaagde heeft alle eisers gehoord omtrent het voorgenomen besluit om tot opzegging van de toelatingsovereenkomsten over te gaan. Het besluit tot sluiting vloeide voort uit de strategie om te komen tot een nieuwe samenwerking en over die samenwerking waren de specialisten geïnformeerd. Op 21 oktober 1994 heeft gedaagde geen besluit genomen maar de conclusie getrokken dat er een definitief einde was gekomen aan het zelfstandig voortbestaan van het ziekenhuis van gedaagde.

3. Bevoegdheid van het Scheidsgerecht

De bevoegdheid van het Scheidsgerecht om het geschil bij wege van bindend advies te beslissen berust op de door gedaagde met de afzonderlijke specialisten gesloten toelatingsovereenkomsten en wordt door partijen erkend.

4. Beoordeling van het geschil

4.1. Het Scheidsgerecht is van oordeel dat eiser sub 2 niet in zijn beroep kan worden ontvangen. Hij is niet, conform het bepaalde in art. 21, vierde lid, van de toelatingsovereenkomst binnen een maand na datum van de verzending van de opzeggingsbrief bij het Scheidsgerecht in beroep gekomen. De omstandigheid dat hij bij de opzegging ervan uit is gegaan dat hem een nieuwe toelatingsovereenkomst zou worden aangeboden, maakt het niet in acht nemen van genoemde bepaling niet verschoonbaar. Evenals de andere specialisten had ook hij binnen de genoemde termijn in elk geval formeel beroep kunnen instellen.

4.2. Uit hetgeen hierboven onder 2.1 is weergegeven blijkt dat, na jaren van onzekerheid, omstreeks juli 1994 de hoop begon te gloren dat in samenwerking met de regionale ziekenhuizen het voortbestaan van een ziekenhuisvoorziening in Y verzekerd leek te zijn. Dat het bestaande ziekenhuis zelfstandig zou kunnen voortbestaan was – gelet op hetgeen daarover vele malen door de minister en staatssecretaris van WVC in hun beschikkingen tot tijdelijke erkenning en de daarbij behorende brieven naar voren was gebracht – evenwel uitgesloten.

Voor het voortbestaan van een ziekenhuisvoorziening in Y was sluiting van het bestaande ziekenhuis, dat bovendien zijn erkenning met ingang van 1 november 1994 zou verliezen, noodzakelijk. Gelet daarop en het feit dat de minister van WVC in zijn brief van 14 juli 1994 gedaagde in overweging gaf tot sluiting over te gaan in verband met een mogelijk beroep op de Commissie sanering ziekenhuisvoorzieningen, nam de gemeenteraad van Y op 29 september 1994 terecht het besluit het ziekenhuis te sluiten. De raad handelde daarmee op dat moment mede in het belang van eisers voor wie het voortbestaan van een ziekenhuis in Y van groot belang was en die, zo dat niet mocht gebeuren, als gevolg van dat besluit een beroep op genoemde Commissie zouden kunnen doen.

Hoewel het – mede gezien hetgeen de minister in de brief 14 juli 1994 over een mogelijk beroep op de Commissie sanering ziekenhuisvoorzieningen had opgemerkt – te begrijpen is dat de raad in zijn besluit van een vrijwillig besluit tot sluiting van het ziekenhuis sprak, was in feite van vrijwilligheid geen sprake. De intrekking van de erkenning en daarmee de beëindiging van de financiering met ingang van 1 november 1994, dwongen tot sluiting van het ziekenhuis.

Met het College voor ziekenhuisvoorzieningen in zijn brief van 13 januari 1995 aan gedaagde, is het Scheidsgerecht van mening dat materieel van sluiting van overheidswege moet worden gesproken.

Gedaagde zette haar streven om de vergevorderde plannen voor samenwerking met de regionale ziekenhuizen en daarmee het voortbestaan van een ziekenhuisvoorziening in Y te kunnen realiseren, onverminderd voort. Zo nam op 17 oktober 1994 de gemeenteraad van Y het besluit om voor een periode van 5 jaar garant te willen staan voor 1/3 van het exploitatietekort tot maximaal één miljoen gulden per jaar. Gedaagde gaf daarmee te kennen van haar kant een wezenlijke bijdrage te willen leveren voor het voortbestaan van een ziekenhuis in haar gemeente.

Op 21 oktober 1994 kwam aan het optimisme over de mogelijkheid om te komen tot een oplossing van de problemen rond het ziekenhuis in Y een abrupt einde. Het Scheidsgerecht verwijst naar hetgeen hierboven onder 2.1 is weergegeven. Uit de overgelegde stukken en hetgeen daarover door partijen ter zitting is opgemerkt, is het Scheidsgerecht niet gebleken dat gedaagde van het uiteindelijk mislukken van de plannen voor een nieuw ziekenhuis iets te verwijten valt. Anders dan eisers, is het Scheidsgerecht van oordeel dat gedaagde alles in het werk heeft gesteld om het voortbestaan van een ziekenhuisvoorziening in Y te verzekeren. De bewering van eisers dat gedaagde zonder slag of stoot geaccepteerd heeft dat de regionale ziekenhuizen de onderhandelingen hebben afgebroken, is van elke grond ontbloeit. Met name het feit dat bij een eventuele samenwerking door die ziekenhuizen per saldo 80 tot 100 bedden zouden moeten worden ingeleverd, bleek voor die ziekenhuizen onbespreekbaar.

Eisers stellen dat gedaagde onzorgvuldig handelde door geen beroep in te stellen tegen het tot vijf maal toe verlenen van een tijdelijke erkenning en dat, nu in het ziekenhuisplan een termijn genoemd wordt van 1 juli 1995, zelfs een tijdelijke erkenning tot 1 juli 1995 voor de hand zou hebben gelegen. Ook hierin kan het Scheidsgerecht eisers niet volgen. Uit de tekst van de tijdelijke erkenningen en de daarbij behorende brieven blijkt duidelijk dat een tijdelijke erkenning alleen daarom een aantal malen is verleend omdat o.a. een samenwerking met de regionale ziekenhuizen serieuze vormen begon aan te nemen en later ook een ontwerp-ziekenhuisplan, gevolgd door een gewijzigd vastgesteld plan, tot stand kwam. Indien een en ander niet het geval zou zijn geweest, zou – gezien de omstandigheden waarin het ziekenhuis verkeerde – zonder twijfel veel eerder dan thans een intrekking van de erkenning zijn gevolgd. Dat beroep tegen een tijdelijke erkenning enig succes zou hebben kunnen boeken, acht het Scheidsgerecht dan ook een illusie.

Ook de stelling dat een tijdelijke erkenning tot 1 juli 1995 'voor de hand zou hebben gelegen', onderschrijft het Scheidsgerecht niet. De onder 2.1 vermelde Beschikking van de minister van 31 oktober 1994 laat er weinig twijfel over bestaan dat de erkenning slechts tot 31 januari 1995 is verlengd om, op verzoek van gedaagde, tot een verantwoorde afbouw van de patiëntenzorg te komen. Daarbij constateerde de minister uitdrukkelijk dat met ingang van 21 oktober 1994 een opnamestop voor acute patiënten van kracht is, dat alle klinische patiënten uiterlijk 31 oktober 1994 het ziekenhuis verlaten en dat geen nieuwe poliklinische patiënten meer worden ingeschreven. Gezien deze toevoegingen lijkt het weinig reëel te veronderstellen dat de minister de bereidheid zou hebben gehad een erkenning tot 1 juli 1995 te verlenen.

Volgens eisers had gedaagde de contractuele opzegtermijn van zes maanden in acht moeten nemen.

In de toelatingsovereenkomst wordt bepaald dat bij de opzegging een termijn van zes maanden in acht moet worden genomen 'tenzij om een dringende, de specialist onverwijld mede te delen reden de overeenkomst onmiddellijk dient te worden beëindigd'. Naar de mening van het Scheidsgerecht was in het onderhavige geval die dringende reden aanwezig. De Beschikkingen van de minister van 14 juli 1994 waarbij de erkenning met ingang van 1 november 1994 werd ingetrokken en die van 31 oktober 1994 waarbij de erkenning werd verlengd tot en met 31 januari 1995, boden gedaagde niet de (financiële) ruimte de contractuele opzegtermijn van zes maanden te volgen.

Tenslotte de stelling van eisers dat gedaagde na 21 oktober 1994 niet de vereiste procedures in acht heeft genomen ten aanzien van het horen van de ondernemingsraad en de medische staf. Het Scheidsgerecht onderschrijft hetgeen gedaagde daarover in haar verweer – hierboven aan het slot van 2.3 weergegeven – heeft opgemerkt.

4.3. Het Scheidsgerecht beseft ten volle dat het uiteindelijk mislukken van de pogingen om tot een oplossing te komen voor de problemen van het ziekenhuis, voor eisers – en met name voor die eisers die voor hun inkomsten geheel of hoofdzakelijk op hun werk in het ziekenhuis waren aangewezen – ernstige gevolgen heeft. Op grond van hetgeen hierboven is overwogen kan echter naar de mening van het Scheidsgerecht niet met vrucht worden gesteld dat gedaagde op enigerlei wijze toerekenbaar is tekortgeschoten in de nakoming van haar verplichtingen jegens eisers. Hieruit volgt dat op gedaagde niet enige verplichting rust tot vergoeding van de door alle eisers geleden schade. Hetzelfde geldt voor de vorderingen van enkele eisers inzake goodwill voor zover deze betaald is 5 jaar geleden voor de sluitingsdatum of voor een vergoeding naar redelijkheid en billijkheid voor hen die zich minder dan 5 jaar geleden in het ziekenhuis hebben gevestigd. Nu – zoals ook eisers zelf hebben erkend – het voortbestaan van het ziekenhuis al

reeds vele jaren ter discussie stond, hebben deze eisers een groot risico genomen door in die 5 jaar zich alsnog te vestigen c.q. goodwill te betalen.

Het Scheidsgerecht overweegt ten overvloede nog het volgende. Eisers hebben gewezen op de uitspraak van het Scheidsgerecht van 7 december 1989 waarbij o.a. is overwogen dat de rechtmatigheid van een opzegging niet in de weg staat aan het toekennen van een (financiële) vergoeding. Nog daargelaten dat de feiten, die tot die uitspraak hebben geleid, anders waren dan in het onderhavige geval, speelde in die uitspraak bij het toekennen van schadevergoeding een overwegende rol dat de overheid, mede ter verzekering van haar belang, aan de specialisten had toegestaan gedurende een lange periode inkomsten te verwerven uit een eigen praktijk. Voor de specialisten was die mogelijkheid een belangrijke drijfveer geweest zich aan de genoemde hospitalen te blijven verbinden. Om die reden moest – aldus het Scheidsgerecht – aan de specialisten in redelijkheid een compensatie worden geboden voor het verlies van de eigen inkomsten.

4.4. Uit hetgeen hierboven is overwogen volgt dat de vorderingen van eisers moeten worden afgewezen. Het Scheidsgerecht zal voorts eisers veroordelen in de kosten van het Scheidsgerecht. Gelet echter op alle omstandigheden, waaronder de moeilijke financiële situatie waarin zich een groot aantal van de eisers bevindt, acht het Scheidsgerecht termen aanwezig eisers niet in de kosten van rechtsbijstand aan de zijde van gedaagde te veroordelen.

5. Beslissing

Het Scheidsgerecht stelt het navolgende bindend advies vast:

5.1. Verklaart eiser niet-ontvankelijk in zijn vordering.

5.2. Wijst de vorderingen van de overige eisers af.

5.3. Veroordeelt eisers in de kosten van het Scheidsgerecht, vastgesteld op f 17.000,= en bepaalt dat voor het overige elke partij de eigen kosten draagt.